

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 30.7.2004
KOM(2004) 535 galutinis

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**leidžiančio Austrijai taikyti priemonę, leidžiančią nukrypti nuo šeštosios Direktyvos
77/388/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo
21 straipsnio**

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. Pagal 1977 m. gegužės 17 d. šeštąją Tarybos direktyvą dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo – bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas apskaičiavimo pagrindas¹ Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma kiekvienai valstybei narei gali leisti taikyti specialias priemones, leidžiančias nukrypti nuo direktyvos nuostatų, siekiant, kad būtų paprastinama apmokestinimo procedūra ir būtų užkertamas kelias vengti mokesčių ir išsisukinėti.
2. Komisijai įteiktame prašyme, kurį Komisijos sekretoriatas užregistravo 2004.03.03, Austrijos Vyriausybė prašė, kad jai būtų leista įgyvendinti tris nuo Direktyvos 77/388/EEB 21 straipsnio 1 dalies a pastraipos nukrypti leidžiančias priemones.
3. Komisija pagal šeštosios direktyvos 27 straipsnio 2 dalį 2004.03.26 laišku pranešė kitoms valstybėms narėms apie Austrijos Vyriausybės įteiktą prašymą ir Komisija 2004.03.30 laišku pranešė Austrijai, kad Komisija turi visą informaciją, kurią ji laiko būtina, kad
4. Direktyvos 77/388/EEB 21 straipsnio 1 dalis, minėtos direktyvos 28g straipsnis, nustato, kad tiekiantis apmokestinamąsias prekes arba teikiantis paslaugas apmokestinamasis asmuo pagal vidaus sistemą paprastai turi mokėti pridėtinės vertės mokestį (PVM).
5. Leidžiančia nukrypti nuostata, kurios prašo Austrija, siekiama nustatyti, kad pridėtinės vertės mokestį turintis mokėti gavėjas jį mokėtų trimis specialiais atvejais: pirma, tiekiant prekes, kurias vienas PVM mokėtojas kaip užstatą tiekia kitam PVM mokėtojui, kad būtų įvykdyti to užstato reikalavimai; antra, tiekiant prekes po to, kai teisė į nuosavybę buvo perleista perėmėjui ir jam pasinaudojus šia teise ir, trečia, nekilnojamąjį turtą, kuris teismo sprendimu buvo priverstinai parduotas viešame aukcione, perleidžiant kitam PVM mokėtojui, jeigu perleidėjas apmokestinimą pasirinko pagal šeštos direktyvos 13 straipsnio C dalį. Prašomos priemonės turi būti laikomos skirtomis tam, kad aprašytuose sektoriuose būtų užkirstas kelias išvengti mokesčių arba išsisukinėti.
6. Prekes vienas PVM mokėtojas kitam PVM mokėtojui dažnai tiekia kaip įkeistą turtą, kad būtų vykdomos užstatu nustatytos sąlygos. Šis sandoris paprastai sudaromas, kai tiekiantysis garantas tik iš dalies sugeba apmokėti savo skolas, įskaitant savo mokesčių skolas. Jeigu įkeisto turto gavėjas naudoja savo teisėmis ir įkeistą turtą parduoda trečiajai šaliai, parduodant tą turtą iš garanto atliekamas tiekimas įkeisto turto gavėjui. Šiuo atveju įkeistų prekių gavėjas gauna pelno iš įkeistų prekių pardavimo pajamų ir iš garanto pervedimo atskaitydamas pirkimo mokestį. Jis garantui paprastai nemoka apyvartos mokesčio, kuris turėtų būti mokamas už atliekamą tiekimą. Net tuo atveju, jeigu dalis pardavimo pajamų perleidžiama garantui, vis tiek nebėra garantijos, kad garantas naudos tas pajamas apyvartos mokesčiui sumokėti. Iš tikrųjų PVM nuostolių patiriama daugeliu atvejų, jeigu įkeistų prekių gavėjui negalima uždrausti atlikti išskaičiavimą, o tiekiantysis garantas

¹ OL L 145, 1977 6 13, p.1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/92/EB (OL L 260, 2003 10 11, p.8).

nelaikytinas atsakingu, nes jis buvo nemokus arba pasislėpė. Šie atvejai verčia Austrijos mokesčių administraciją priimti tik fiskalines ir ne fiskalines priemones, kuriomis siekiama griežtinti administracinę verslo priežiūrą. Tos priemonės būtų neveiksmingos, nes Austrijos fiskalinės institucijos nesugebėtų nustatyti tiek daug nustatytų reikalavimų nesilaikančių verslininkų arba jie būtų nustatyti per vėlai, kad būtų galima išreikalauti nesumokėtą PVM. Dėl sunkumų, kurių iškilo Austrijos valdžios institucijoms, būtina imtis teisinių priemonių. Numatoma gavėjų atsakomybė dėl PVM galioja tik verslui, kuris paprastai gali naudotis savo teise išskaičiuoti, tačiau netaikoma privatiems asmenims. Panaši nukrypti leidžianti nuostata buvo suteikta Vokietijai (2002 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimas 2002/439/EB – OL L 151/12, 2002 m. birželio 11 d).

7. Antras scenarijus yra skirtas prekių tiekimui po to, kai teisė į nuosavybę perleidžiama perėmėjui ir jis pasinaudoja savo teisėmis. Tais atvejais, kai prekių pirkėjo galimybės apmokėti su pirkimu susijusius savo skolinius įsipareigojimus yra ribotos, prekių tiekėjas gali išlaikyti nuosavybės teisę ir perleisti teisę pasinaudoti šia išlaikyta nuosavybės teise ir pirkinio kainą pateikti trečiajai šaliai, paprastai bankui, kaip paskolos, kurią trečioji šalis suteikia pirkėjui, užstatą. Jeigu prekių pirkėjas nustoja apmokėti savo skolinius įsipareigojimus už paskolą, bankas pasinaudos savo nuosavybės teise; šis procesas apima prekių tiekimą iš pradinio pirkėjo bankui. Šiuo atveju bankas pirminiam pirkėjui paprastai nesumoka apyvartos mokesčio, kuris turi būti sumokėtas bankui gavus prekes, tačiau tą mokesť išskaito iš pirminio pirkėjo skolinio įsipareigojimo už paskolą, ir dėl to Austrijos institucijos iš pirminio pirkėjo negali susigrąžinti PVM. Net tuo atveju, jeigu dalis pardavimo pajamų būtų perleidžiama pradiniam pirkėjui, vis tiek nebūtų užtikrinama, kad tas pirkėjas naudotų tas pajamas apyvartos mokesčiui sumokėti. Dėl to šis antras scenarijus yra panašus į pirmiau aprašytą užstatu nustatytų sąlygų vykdymą. Iš tikrųjų daugelio iš šių scenarijų atžvilgiu pirminiai pirkėjai yra nemokūs arba pasislėpia pirmiau nei Austrijos mokesčių administracija gali juos nustatyti ir susigrąžinti iš jų PVM.
8. Trečiasis scenarijus apima viešame aukcione parduoto nekilnojamojo turto, kai teisinėmis priemonėmis likviduojama tą nekilnojamąjį turtą valdžiusi įmonė, perleidimą kitam PVM mokėtojui. Atitinkami atvejai – tai tie atvejai, kai perleidėjas pasirenka apmokestinimo būdą, tačiau perleidimo metu jis neturi finansinių išteklių mokesčių institucijai sumokėti mokesčio, kurį jis pateikė pirkėjui. Pirkėjas paprastai gali pasinaudoti savo teise išskaičiuoti ir perleidėjas fiskalinėms institucijoms nemokės jokio PVM. Dėl to pardavėjo kreditoriams skolininkas grąžina daugiau pinigų nei jie įprastai gautų tada, jeigu pardavimui būtų taikoma PVM išlyga. Dėl šių veiksmų fiskalinės institucijos iš perleidėjo negalės išreikalauti sumokėti PVM, nes perleidėjas tuo tarpu jau bus pareiškęs apie savo nemokumą. Atsižvelgiant į sunkumų, kurių iškilo Austrijos valdžios institucijoms, apimtį privaloma imtis teisinių priemonių. Nekilnojamasis turtas – tai didelės vertės prekė ir dėl to apmokestinamos sumos ir nuostoliai, kurių patiriama nesumokant PVM – net vertinant vieno sandorio atžvilgiu – yra labai dideli. Pasirinkimo galimybės apmokestinti perleidžiamą nekilnojamąjį turtą panaikinimas, nėra tinkama priemonė. Į nekilnojamojo turto vertę paprastai įtraukiamas paslėptas PVM ir paliekant pasirinkimo galimybę dėl to būtina užtikrinti, kad PVM sistema būtų neutrali. Atsižvelgiant į pirmiau nurodytus dalykus paaiškėja, kad numatoma gavėjo atsakomybė dėl PVM, ko gero, būtų tinkamiausias sprendimas šiomis specialiomis aplinkybėmis, ypač dėl galimos didelės rizikos. Leidžiančios nukrypti nuostatos,

kurias prašoma suteikti, užtikrina, kad PVM nebūtų prarandamas, nes fiskalinės institucijos ekonominės veiklos vykdytojai – vienai iš sandorio šalių – neturėtų mokėti PVM. Siūloma priemonė taip pat padeda užtikrinti, kad būtų išvengta dvigubo perleidėjo ir gavėjo apmokestinimo, kuris didesnę ekonominę riziką keltų gavėjui, jeigu jam tektų bendroji atsakomybė. Sprendimas fiskalinėms institucijoms leidžia atsisakyti sunkios susigrąžinimo procedūros, nes institucijos į gavėją galėtų kreiptis tik tada, jeigu paaiškėtų, kad susigrąžinti iš perleidėjo nėra įmanoma. Šis sprendimas panaikintų trečiosios šalies, pvz., notaro, fiskalinę atsakomybę, dėl kurios perleidėjas ir gavėjas patiria didelių išlaidų. Nors leidžiančios nukrypti nuostatos iš esmės bus taikomos tik tiekimams, kuriuos atlieka apmokestinamieji asmenys, jos apims tik specialius atvejus; iš tikrųjų pasirinkimo galimybė apmokestinti tiekimą naudojama tik tada, kai gavėjas įprastai gali pasinaudoti savo teise išskaičiuoti. Panaši nukrypti leidžianti nuostata buvo suteikta Vokietijai (2002 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimas 2002/439/EB – OL L 151/12, 2002 m. birželio 11 d. ir 2004 m. kovo 30 d. Tarybos sprendimas 2004/291/EB - OL L 94/59 2004 m. kovo 30 d.).

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

leidžiančio Austrijai taikyti priemonę, leidžiančią nukrypti nuo šeštosios Direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo 21 straipsnio

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1977 m. gegužės 17 d. šeštąją Tarybos direktyvą (77/388/EEB) dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo – bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas apskaičiavimo pagrindas², ypač jos 27 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos³ pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Komisijai įteiktame prašyme, kurį Komisijos Generalinis sekretoriatas įregistravo 2004.03.03, Austrijos Vyriausybė prašė leidimo įgyvendinti nuo Direktyvos 77/388/EEB 21 straipsnio 1 dalies a pastraipos nuostatų nukrypstančias tris priemones.
- (2) Leidžiančia nukrypti nuostata, kurios prašo Austrija, siekiama nustatyti, kad pridėtinės vertės mokestį turintis mokėti gavėjas jį mokėtų trimis specialiais atvejais: pirma, tiekiant prekes, kurias vienas PVM mokėtojas kaip užstatą tiekia kitam PVM mokėtojui, kad būtų įvykdyti to užstato reikalavimai; antra, tiekiant prekes po to, kai teisė į nuosavybę buvo perleista perėmėjui ir jam pasinaudojus šia teise ir, trečia, nekilnojamąjį turtą, kuris teismo sprendimu buvo priverstinai parduotas viešame aukcione, perleidžiant kitam PVM mokėtojui, jeigu perleidėjas apmokestinimą pasirinko pagal šeštos direktyvos 13 straipsnio C dalį. Prašomos priemonės turi būti laikomos skirtomis tam, kad aprašytuose sektoriuose būtų užkirstas kelias išvengti mokesčių arba išsisukinėti.
- (3) Jeigu prekes vienas PVM mokėtojas kitam PVM mokėtojui tiekia kaip įkeistą turtą, kad būtų vykdomos užstatu nustatytos sąlygos, šis sandoris paprastai sudaromas, kai tiekiantysis garantas tik iš dalies sugeba apmokėti savo skolas, įskaitant savo mokesčių skolas. Kai įkeisto turto gavėjas naudojasi savo teisėmis ir įkeistą turtą parduoda trečiajai šaliai, parduodant tą turtą iš garanto atliekamas tiekimas įkeisto turto gavėjui. Iš tikrųjų PVM nuostolių patiriama daugeliu atvejų, jeigu įkeistų prekių gavėjui negalima uždrausti atlikti išskaičiavimą, o tiekiantysis garantas nelaikytinas atsakingu,

² OL L 145, 1977 06 13, p.1., Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/92/BC (OL L 260, 2003 10 11,p.8).

³ OL C , , p. .

nes jis buvo nemokus arba pasislėpė. Dėl sunkumų, kurių iškilo Austrijos valdžios institucijoms, būtina imtis teisinių priemonių. Numatoma gavėjų atsakomybė dėl PVM galioja tik verslui, kuris paprastai gali naudotis savo teise išskaičiuoti, tačiau netaikoma privatiems asmenims. Panaši nukrypti leidžianti nuostata buvo suteikta Vokietijai (2002 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimas 2002/439/EB⁴).

- (4) Tais atvejais, kai prekių pirkėjo galimybės apmokėti su pirkimu susijusius savo skolinius įsipareigojimus yra ribotos, prekių tiekėjas gali išlaikyti nuosavybės teisę ir perleisti teisę pasinaudoti šia išlaikyta nuosavybės teise ir pirkinio kainą pateikti trečiajai šaliai, paprastai bankui, kaip paskolos, kurią trečioji šalis suteikia pirkėjui, užstatą. Jeigu prekių pirkėjas nustoja apmokėti savo skolinius įsipareigojimus už paskolą, bankas pasinaudos savo nuosavybės teise; šis procesas apima prekių tiekimą iš pradinio pirkėjo bankui. Šiuo atveju bankas pirminiam pirkėjui paprastai nesumoka apyvartos mokesčio, kuris turi būti sumokėtas bankui gavus prekes, tačiau tą mokestį išskaito iš pirminio pirkėjo skolinio įsipareigojimo už paskolą, ir dėl to fiskalinės institucijos iš pirminio pirkėjo negali susigrąžinti PVM, nes pirminis pirkėjas paprastai yra nemokus arba pasislepia pirmiau nei mokesčių administracija sugeba nustatyti jos tapatybę ir susigrąžinti PVM. Dėl to šis antras scenarijus yra panašus į pirmiau aprašytą užstatu nustatytą sąlygų vykdymą.
- (5) PVM nesumokamas tais atvejais, kai viešame aukcione parduoto nekilnojamojo turto, kai teisinėmis priemonėmis likviduojama tą nekilnojamąjį turtą valdžiusi įmonė, perleidimą kitam PVM mokėtoju ir jeigu perleidėjas pasirenka apmokestinimo būdą, tačiau perleidimo metu jis neturi finansinių išteklių mokesčių institucijai sumokėti mokesčio, kurį jis pateikė pirkėjui. Pirkėjas paprastai gali pasinaudoti savo teise išskaičiuoti ir perleidėjas fiskalinėms institucijoms nemokės jokio PVM. Atsižvelgiant į sunkumų, kurių iškilo Austrijos valdžios institucijoms, apimtį privaloma imtis teisinių priemonių. Nekilnojamasis turtas – tai didelės vertės prekė ir dėl to apmokestinamos sumos ir nuostoliai, kurių patiriama nesumokant PVM – net vertinant vieno sandorio atžvilgiu – yra labai dideli. Į nekilnojamojo turto vertę paprastai įtraukiamas paslėptas PVM ir paliekant pasirinkimo galimybę dėl to būtina užtikrinti, kad PVM sistema būtų neutrali. Atsižvelgiant į pirmiau nurodytus dalykus paaiškėja, kad numatoma gavėjo atsakomybė dėl PVM, ko gero, būtų tinkamiausias sprendimas šiomis specialiomis aplinkybėmis, ypač dėl galimos didelės rizikos. Leidžiančios nukrypti nuostatos, kurias prašoma suteikti, užtikrina, kad PVM nebūtų prarandamas, nes fiskalinės institucijos ekonominės veiklos vykdytojai – vienai iš sandorio šalių – neturėtų mokėti PVM. . Siūloma priemonė taip pat padeda užtikrinti, kad būtų išvengta dvigubo perleidėjo ir gavėjo apmokestinimo, kuris didesnę ekonominę riziką keltų gavėjui, jeigu jam tektų bendroji atsakomybė ir leistų fiskalinėms institucijoms leidžia atsisakyti sunkios susigrąžinimo procedūros, nes institucijos į gavėją galėtų kreiptis tik tada, jeigu paaiškėtų, kad susigrąžinti iš perleidėjo nėra įmanoma. Šis sprendimas panaikintų trečiosios šalies, pvz., notaro, fiskalinę atsakomybę, dėl kurios perleidėjas ir gavėjas patiria didelių išlaidų. Šis sprendimas panaikintų trečiosios šalies, pvz., notaro, fiskalinę atsakomybę, dėl kurios perleidėjas ir gavėjas patiria didelių išlaidų. Nors leidžiančios nukrypti nuostatos iš esmės bus taikomos tik tiekimams, kuriuos atlieka apmokestinamieji asmenys, tos nuostatos būtų taikomos specialiais atvejais. Panašios nukrypti leidžiančios nuostatos buvo suteiktos Vokietijai

⁴

OL L 151, 2002 06 11 , p.12.

(2002 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimas 2002/439/EB⁵ ir 2004 m. kovo 30 d. Tarybos sprendimas 2004/291/EB⁶).

- (6) Aptariama leidžianti nukrypti nuostata neturi įtakos PVM sumai, kuri turi būti sumokėta galutiniame vartojimo etape ir nemažina Europos bendrijų išteklių, kurie surenkami iš PVM,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nukrypstant nuo Direktyvos 77/388/EEB 21 straipsnio 1 dalies a pastraipos, su pakeitimais, padarytais jos 28g straipsniu, Austrijai leidžiama nustatyti, kad šio sprendimo 2 straipsnyje nurodytų tiekiamų prekių gavėjas yra PVM mokėtojas.

2 straipsnis

Toliau nurodytais atvejais tiekimo gavėją galima laikyti asmeniu, kuris privalo mokėti PVM:

1. tiekiant prekes, kurias vienas PVM mokėtojas kaip užstatą tiekia kitam PVM mokėtojui, kad būtų įvykdyti to užstato reikalavimai;
2. tiekiant prekes po to, kai teisė į nuosavybę buvo perleista perėmėjui ir jam pasinaudojus šia teise;
3. perleidžiant nekilnojamąjį turtą, kuris viešame aukcione buvo parduotas kitam PVM mokėtojui teismo sprendimu likviduojant įmonę, kuriai priklausė parduotas nekilnojamasis turtas, jeigu perleidėjas pasinaudojo savo teise apmokestinti perleidimą.

3 straipsnis

Šis sprendimas nustoja galioti 2008 gruodžio 31 d.

4 straipsnis

Šis sprendimas yra skirtas Austrijai.

Priimta Briuselyje,

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

⁵ OL L 151, 2002 06 11, p.12.

⁶ OL L 94, 2004 03 30, p.59.